

Verksamhetsberättelse 2023

Förskolenämnd

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Målbedömning	3
Nämndens mål och resultat	4
Målområde: En trygg kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet.....	4
Målområde: En hållbar naturkommun - ekologisk hållbarhet.....	7
Målområde: En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge - ekonomisk hållbarhet	8
Årets händelser	11
Effektiviseringsarbete	11
Ekonomi.....	12
Driftsredovisning	13
Ekonomi, drift (per verksamhet)	14
Särskilda satsningar	16
Extern finansiering.....	17
Investeringar.....	17
Lokaler	18
Väsentliga personalförhållanden.....	18
Personalförsörjning (särskilt bristyrkesgrupper)	20
Kompetensutveckling (inklusive chefsutveckling)	20
Intern kontroll.....	21
Åtgärder för att minska identifierade risker	21
Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning	22
Systematiska kontroller	22

Sammanfattning

Förskolenämndens samlade måluppfyllelse är i hög grad uppfylld. Fyra av sex nämndmål bedöms som i hög grad uppfyllda. Inom målområdet ekonomisk hållbarhet bedöms ett mål som ej uppfyllt och ett som delvis uppfyllt.

Inom målområdet social hållbarhet bedöms samtliga tre nämndmål som i hög grad uppfyllda. Etappmålet för vårdnadshavares nöjdhet uppnås och en positiv trend visas för andelen förskollärare och personaltäthet. Majoriteten av etappmålen inom målområdet uppnås alternativt uppvisar en positiv trend samtidigt som utfallet ligger nära etappmålet. Det är främst hos de kommunala förskolorna som resultaten har förbättrats. Dock publiceras utfallet för flertalet indikatorer med ett års eftersläpning. Nämndens satsning på ökad lärartäthet och övergripande prioritering av pedagogisk personal har genomförts enligt plan och förväntas leda till ökad måluppfyllelse. Planerat arbete har genomförts som planerat. Inom ekologisk hållbarhet bedöms målet som i hög grad uppfyllt.

Nämndmålet *Förskolenämnden har en ansvarsfull och effektiv ekonomi* inom målområdet ekonomisk hållbarhet bedöms som ej uppfyllt. Nämnden visar ett underskott på 0,4 procent, -3,6 miljoner kronor. De främsta orsakerna är de kommunala förskolornas resultat och högre kostnader än budgeterat för lokalvård. De kommunala förskolornas ekonomi pressas av lägre antal 1-5-åringar. Det ställer krav på omställningsarbete inom nämnden. Uppdragen att ta fram strukturprogram för förskolenämnden och grundskolenämnden samt funktionsprogram för förskolor har inte blivit klara under året. Nämnden begär en negativ resultatöverföring till 2024. Nämndmålet *Nämndens medarbetare är engagerade och har en balanserad arbetssituation* bedöms som delvis uppfyllt. Sjukfrånvaron har minskat från 12 procent till 11,3 procent jämfört med föregående år, vilket innebär att etappmålet uppnås. Dock är sjuktalet fortsatt höga inom förskolan. Etappmålet för medarbetarengagemang uppnås inte.

Den samlade bedömningen är att nämndens arbete med interna kontroll är betryggande. Planerade åtgärder och kontroll genomförs i hög grad. När brister upptäcks vidtas förbättringsåtgärder.

Förbättringsområden som har identifierats för att möta framtida utmaningar är bland annat åtgärder för att möta det minskande antalet barn i förskoleålder, vilket på kort sikt medför en risk för överkapacitet. Det handlar bland annat om fortsatt effektiviseringsarbete, ett effektivt lokalutnyttjande och att följa andelen barn som väljer att gå i kommunala förskolor och arbeta för att bibehålla eller helst öka densamma.

Vidare behöver det påbörjade arbetet för förbättrad arbetsmiljö och minskad arbetsrelaterad utmattning fortsätta. Det finns många vinster i att fortsatt arbeta aktivt med systematiskt arbetsmiljöarbete och ambitionen att aktivt förebygga och minska sjukfrånvaron i verksamheterna. En god arbetsmiljö är också en viktig del i arbetet med att säkra kompetensförsörjningen.

Målbedömning

Målområde	Kommunfullmäktigemål	Nämndmål	Måluppfyllelse
En trygg kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet	En trygg och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö	😊 I hög grad uppfyllt
		Legitimerade förskollärare undervisar i förskolan	😊 I hög grad uppfyllt
	Huddinges välfärd håller hög kvalitet	Den pedagogiska verksamheten är likvärdig för alla barn	😊 I hög grad uppfyllt
En hållbar naturkommun - ekologisk hållbarhet	Värna biologisk mångfald och god vattenstatus	Barn och medarbetare har god kännedom och gör aktiva val som bidrar till hållbar utveckling	😊 I hög grad uppfyllt
En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge - ekonomisk hållbarhet	Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi	Förskolenämnden har en ansvarsfull och effektiv ekonomi	😞 Ej uppfyllt
	Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	Nämndens medarbetare är engagerade och har en balanserad arbetssituation	😐 Delvis uppfyllt

Nämndens mål och resultat

Målområde: En trygg kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: En trygg och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden

Nämndmål: Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö

Måluppfyllelse

 I hög grad uppfyllt

Motivering

Vårdnadshavares nöjdhet med förskolan har ökat och etappmålet uppnås. Totalt antal barn per barngrupp ligger marginellt över etappmålet vid det senast publicerade resultatet (2022). Utifrån satsningen på fler förskollärare och mindre barngrupper samt att övrigt planerat arbete har genomförts enligt plan är bedömningen att målet är uppfyllt i hög grad.

Resultatanalys

Föräldraenkäten som bland annat mäter andelen vårdnadshavare som är nöjda med sin förskola har genomförts under hösten. Resultatet har förbättrats jämfört med tidigare år och överträffar etappmålet. Under året har samtliga ledningsgrupper inom förskolan analyserat resultaten av 2022 års föräldraenkät och identifierat förbättringsområden och prioriterade åtgärder såväl på områdesnivå som på enhetsnivå. Åtgärderna ska därefter följas upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet i kvalitetsdialoger och i analysen av resultatet av 2023 års föräldraenkät per område och per förskola.

Senaste utfall för övriga indikatorer avser 2022. Andel barn inskrivna i förskolan ligger på en stabil nivå och marginellt under etappmålet. Utfallet överträffar länssnittet och ligger på en hög nivå i relation till de utvalda jämförelsekommunerna.

Antal barn per barngrupp hamnar marginellt över etappmålet och i nivå med länssnittet (16,0). Huddinge har färre barn per barngrupp än samtliga utvalda jämförelsekommuner förutom Nacka (15,4). Utfallet för kommunal förskola är 16,5 barn per barngrupp, vilket är något högre än för fristående förskola där utfallet var 14,4 barn. Skillnaden har dock minskat jämfört med tidigare år, vilket dels beror på en ökning av antalet hos fristående förskolor och dels på en minskning hos kommunala förskolor. Nämndens satsning på pedagogisk personal och mindre barngrupper förväntas bidra till ökad måluppfyllelse.

Genomfört arbete

Under året har arbetet kring plan för diskriminering och kränkande behandling stärkts, bland annat genom kompetenshöjande insatser i förskoleområdena och uppföljningar med områdenas ledningsgrupper. Fortsatt utvecklingsarbete har planerats för nästkommande år.

Samarbetet mellan samtliga förskoleområden och familjecentraler har utvecklats. Familjecentralen i Flemingsberg har bjudits in till föräldraträffar på förskolorna. I Skogås finns familjecentralen som en självklar del av föräldrarnas första ingång till förskolan. I Vårbys familjecentral har man arbetat vidare med samarbetet med både fristående och kommunala förskolor och det finns en etablerad kontakt mellan förskolorna och kuratorerna på familjecentralen.

Inom ramen för arbetet med att uppfylla handlingsplanerna som ingår i det kommunövergripande preventionsarbetet har medarbetare getts ökad kunskap för att tidigt kunna upptäcka behov av stödinsatser, exempelvis genom utbildningar och föreläsningar om ABC (Alla Barn i Centrum) för pedagoger i förskolan. En föreläsning om vikten av orosanmälan för barn som far illa har erbjudits både kommunala och fristående förskolor. Information om vilket föräldrastöd som finns att få inom kommunen och via andra aktörer görs

lättillgängligt för såväl förskolepersonal som vårdnadshavare. Förskollärare inom Öppna förskolan har tillsammans med kurator inom socialförvaltningen (Råd och stöd) hållit i ABC-utbildningar för föräldrar.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Barn 1-5 år inskrivna i förskolan, lägeskommun (andel %)	87 %	87,4 %		88 %	92%
Vårdnadshavare som är nöjda med sin förskola, lägeskommun (andel %)	89 %	89 %	92 %	90 %	95%
Totalt antal barn per barngrupp, lägeskommun (antal)	15,6	15,8		15,5	14

Indikatorer där resultat för 2023 saknas redovisas med ett års eftersläpning, vilket innebär att etappmålet för 2023 avser 2022 års resultat.

Nämndmål: Legitimerade förskollärare undervisar i förskolan

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Motivering

Andelen förskollärare uppvisar en positiv trend och det senaste publicerade resultatet för 2022 uppnår etappmålet. Etappmålet för andelen heltidstjänster med gymnasial utbildning för arbete med barn uppnås inte. Nämndens satsning på ökad lärartäthet och övergripande prioritering av pedagogisk personal har genomförts enligt plan och förväntas leda till ökad måluppfyllelse.

Resultatanalys och genomfört arbete

Andelen förskollärare har ökat årligen sedan 2019 och andelen heltidstjänster med förskollärlägarlegitimation är i nivå med länet vid det senaste publicerade resultatet som avser 2022. I jämförelse med de utvalda jämförelsekommunerna är andelen lägre i Haninge och Nacka medan den är högre i Järfälla och Sollentuna. Andelen är högre i kommunala förskolor (35 procent) än i fristående förskolor (24 procent) och skillnaden har ökat jämfört med föregående år, vilket förklaras av en ökning i de kommunala förskolorna. Nämnden har genomfört 2022 och 2023 års satsningar på extra förskollärare och försteförskollärare. Inom respektive förskoleområde, totalt sju områden sedan 2022 års organisationsförändring, har en förskollärare och en försteförskollärare tillsatts per augusti 2023.

Andelen heltidstjänster med gymnasial utbildning för arbete med barn har minskat, vilket även är en trend i länet. Under året har arbete för höjd kompetens inom förskolan påbörjats, bland annat genom att identifiera de medarbetare som saknar pedagogisk utbildning och succesivt kunna erbjuda dem utbildning för att kunna axla ett utökat pedagogiskt uppdrag.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Heltidstjänster med förskollärlägarlegitimation, lägeskommun (andel %)	30 %	31 %		31 %	38%
Heltidstjänster med gymnasial utbildning för arbete med barn, lägeskommun (andel %)	16 %	14 %		17 %	25%

Resultaten för indikatorerna redovisas med ett års eftersläpning, vilket innebär att etappmålet för 2023 avser 2022 års resultat.

Kommunfullmäktigemål: Huddinges välfärd håller hög kvalitet

Nämndmål: Den pedagogiska verksamheten är likvärdig för alla barn

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Motivering

Senast publicerade resultat för inskrivna barn per årsarbetare visar en positiv trend, vilket förklaras av en minskning hos kommunala förskolor. Andelen är lägre än såväl länssnitt som jämförelsekommunerna och ligger marginellt (0,2 procentenheter) under etappmålet. Arbete med satsningen på fler förskollärare och mindre

barngrupper samt övrigt arbete för att uppnå ökad likvärdighet har genomförts som planerat.

Resultatanalys

Den positiva trenden beträffande inskrivna barn per årsarbetare förklaras av en minskning hos de kommunala förskolorna, från 5,9 barn under 2021 till 5,2 under 2022. Antalet hos fristående förskolor är oförändrat, 5,0.

Genomfört arbete

Nämndens uppdrag till förvaltningen för att uppnå ökad likvärdighet har genomförts enligt plan. Det systematiska kvalitetsarbetet har utvecklats under året med syftet att leda till förbättrade underlag för analys, framtagande av åtgärder och uppföljning. Nämnden har beslutat om en reviderad modell för socioekonomiskt tillägg till förskolor i syfte att i större utsträckning vara kompensande för att uppväga skillnader i barns olika förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Arbete för att säkerställa språklig kompetens hos den pedagogiska personalen har påbörjats genom utredningen om möjlighet och konsekvenser av att införa språkkompetensutveckling inom förskola och äldreomsorg som har letts av kommunstyrelsens förvaltning

För att ge likartade förutsättningar för de kommunala förskolorna har förskoleorganisationen genomgått förändringar under året. De tidigare enhetscheferna blev rektorer och den pedagogiska personalen fördelades på 27 rektorer samtidigt som icke-pedagogisk verksamhet samlades organisatoriskt. Syftet med den nya organisationen är dels att minska antalet medarbetare per chef och att jämna ut skillnaderna mellan förskolorna och dels höjd kompetens i dessa frågor och förbättrad service till rektorerna som därmed ges bättre möjligheter att tillsammans med medarbetare i barngrupperna ägna sig åt den pedagogiska verksamheten. Uppföljning av den nya organisationen har inletts och det har konstaterats att det finns behov av fortsatt översyn för att säkerställa att den nya organisationen är optimalt utformad för att ge tillräckligt stöd.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Inskrivna barn per årsarbetare, lägeskommun (antal)	5,6	5,1		4,9	4

Resultatet för indikatorn redovisas med ett års eftersläpning, vilket innebär att etappmålet för 2023 avser 2022 års resultat.

Nämndens uppdrag till förvaltning	Status	Kommentar
Förskolenämnden ger barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att föreslå nya principer för den socioekonomiska fördelningen från och med 2024	✓ Klart	Förvaltningen har tagit fram ett förslag som innebär att nuvarande modell för fördelning av socioekonomiskt tillägg till förskola behålls, men modifieras för att bättre möta behoven hos enheter som har de största socioekonomiska utmaningarna. Förskolenämnden har beslutat om revideringen enligt förslaget vid sammanträdet den 13 december 2023, med tillämpning från och med 2024.
Från Kommunfullmäktige Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med vård- och omsorgsnämnden och förskolenämnden utreda möjlighet och konsekvenser av att införa språkkompetensutveckling inom förskola och äldreomsorg.	✓ Klart	Utredningen som leds av kommunstyrelseförvaltningen är genomförd och den kommer att tas upp för beslut i kommunstyrelsen i mars 2024. Efter politiskt beslut görs ställningstagande om vidare arbete med språkkompetensutveckling.
Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i förskolan	✓ Klart	Ett nytt underlag för systematiskt kvalitetsarbete infördes under höstterminen 2023. Uppföljningar av förändringen har genomförts av skolchefer vid kvalitetsdialoger samt av verksamhetsutvecklare i dialogmöten med ledningsgrupperna under hösten. Bedömningen efter denna uppföljning är att arbetet med att implementera det nya systematiska kvalitetsarbetet kommer att fortsätta under 2024.

Målområde: En hållbar naturkommun - ekologisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Värna biologisk mångfald och god vattenstatus

Nämndmål: Barn och medarbetare har god kännedom och gör aktiva val som bidrar till hållbar utveckling

Måluppfyllelse

 I hög grad uppfyllt

Motivering

Matsvinnet har minskat sedan föregående år och etappmålet har uppnåtts. Mot bakgrund av att arbetet för måluppfyllelse fortlöper enligt plan, till exempel utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet och lärande för hållbar utveckling, är bedömningen att målet är i hög grad uppfyllt.

Resultatanalys

Minskat matsvinn är en del av kommunens måltidspolicy och miljöprogram. Resultat för indikatorn beträffande matsvinn finns endast tillgängligt för kommunala förskolor. Verksamheten har under året arbetat aktivt med att minska matsvinnet och 2023 års resultat är det lägsta sedan 2016.

Självskattningen som ligger till grund för indikatorn "Arbetslag som instämmer i hög grad att förskolan ger varje barn förutsättningar att utveckla förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling" har inte genomförts under 2023.

Genomfört arbete

Måltidspolicyn innehåller, förutom målsättningar för matsvinn, även målsättningar om att inköpt mängd kött och charkprodukter av nöt- och fläskkött ska vara balanserad i förhållande till den totala inköpsmängden livsmedel samt att andelen ekologiska livsmedel ska vara hög. Inom nämndens måltidsverksamhet syns en stadig minskning av andelen inköpt nöt- och fläskkött under de senaste åren. Under 2023 uppgick andelen till den lägsta nivån sedan mätningarna startade 2015 i kommunen totalt. Inköp av ekologiska livsmedel har dock minskat i förskolan från 41,5 procent 2022 till 38,2 procent 2023, vilket även är en trend i Huddinge kommun totalt. Inom förskoleverksamheten finns det stora skillnader mellan enheterna från 23 procent inköp av ekologiska livsmedel till 72 procent. En bidragande orsak till att de ekologiska inköpen har minskat kan vara de kostnadsökningar som skedde under 2022 och 2023.

Under året har arbetet med lärande för hållbar utveckling fortlöp i förskolan och det ingår även i läroplanen som i sin tur är en utgångspunkt för det systematiska kvalitetsarbetet, vilket har utvecklats och utökats under året. Inom förskoleverksamheten sprids goda exempel på arbete med hållbar utveckling. Genom exempelvis att återbruksmaterial används som kreativt material på förskolorna skapas engagemang och förståelse för cirkulära flöden redan från tidig ålder.

Förskolorna arbetar sedan flera år tillbaka aktivt med säkra skolvägar genom att på olika sätt uppmuntra barn att gå eller cykla till förskolan. Sedan flera år tillbaka bedrivs även ett systematiskt arbete för en giftfri miljö i förskolorna och att spridningen av miljögifter minskar.

Under året har barn- och utbildningsförvaltningen deltagit aktivt i ett återbruksprojekt i samband med flytt från kontorslokaler på Gymnasietorget till befintliga kontorsplatser i kommunhuset. Arbetet har lett till återanvändning av en stor andel av kontorsmöbler och elektronik från Gymnasietorget, vilket har bidragit till såväl minskad klimatpåverkan som minskad resursförbrukning. En uppskattning visar att arbetet hittills har inneburit en besparing av utsläpp av växthusgaser om cirka 24 500 kg CO₂e.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Arbetslag som instämmer i hög grad att förskolan ger varje barn förutsättningar att utveckla förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling, lägeskommun (andel %)					

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Matsvinn antal gram per portion och lunch ska minska, lägeskommun	54	56	46	52	40

Målområde: En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge - ekonomisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi

Nämndmål: Förskolenämnden har en ansvarsfull och effektiv ekonomi

Måluppfyllelse

 Ej uppfyllt

Motivering

Nämnden visar ett underskott på 0,4 procent. De främsta orsakerna är de kommunala förskolornas resultat och högre kostnader än budgeterat för lokalvård. Det senare utgör mer än 100 procent av underskottet.

Måluppfyllelsen bedöms därför som delvis uppfyllt. Detta kräver ett omställningsarbete inom de kommunala förskolorna för att anpassa sig till de lägre volymerna. Utöver minskning av kostnader är arbetet med strukturprogrammet som försenats en viktig parameter för att uppnå en god ekonomi. Resultatöverföringen som begärs till 2024 är negativ. Måluppfyllelsen bedöms därför som ej uppfyllt.

Analys

Förskolenämnden redovisar en avvikelse mot budget om -3,6 miljoner kronor (-0,4 procent lägre utfall än budgeterat). Förskolor i egen regi redovisar en avvikelse på -17,3 miljoner kronor. De kommunala förskolornas ekonomi pressas av lägre antal 1-5-åringar, vilka minskat med 10 procent på fyra år. Detta vägs delvis upp av att central förvaltning inte behöver betala ut lika stor ersättning. Dock tappar de kommunala förskolorna en smärre del av sin andel av inskrivna förskolebarn. Därutöver har inte de budgeterade kostnadsänkningarna av lokalvården realiserats på grund av engångskostnader för uppsagd personal och det råder även osäkerhet kring de löpande kostnaderna. De lägre barnantalen kommer att kräva ett omställningsarbete ute på förskolorna som har påbörjats. En annan viktig aktivitet är arbetet med strukturprogrammet.

Genomfört arbete

Arbetet med att organisera förskoleadministrationen effektivt och ändamålsenligt till förmån för ökad barnnära och pedagogisk personal har fortsatt under året, vilket beskrivs närmre i avsnittet *Effektiviseringsarbete*.

Av åtta uppdrag bedöms tre bli klara. Övriga uppdrag ingår i lokalresursplanen och avser framtagande av strukturprogram för grund- och förskola samt funktionsprogram för förskolor. Dessa uppdrag är inte klara under 2023 på grund av förändrad tidplan och delvis nytt arbetssätt inom förvaltningen för arbetet innebär att de planeras bli klara första halvåret 2024.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Budgethållning, (%)	2,5 %	2,2 %	-0,4 %	0 %	0%

Nämndens uppdrag till förvaltning	Status	Kommentar
Förskolenämnden ger barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att organisera förskoleadministration enhetligt	 Klart	Uppdraget har genomförts genom den omorganisation som gäller från den 1 augusti 2023 och innebär en sammanhållen måltidsfunktion och en sammanhållen funktion för administration, lokalstöd och vaktmästeri. Inför förändringen genomfördes risk- och konsekvensanalyser som har följts upp under hösten.

Nämndens uppdrag till förvaltning	Status	Kommentar
<i>Från Kommunfullmäktige</i> Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder utreda en samlad funktion för kost- och måltidsbespising för Huddinges samtliga kommunala enheter	✓ Klart	Förvaltningen har medverkat i det kommunövergripande projektet. Utredningen har genomförts under våren 2023 och godkändes av kommunfullmäktige i november. Den visar att en samlad måltidsorganisation bedöms kunna möjliggöra en bättre överblick och ge bättre förutsättningar att arbeta strategiskt för att säkra en hög och likvärdig kvalitet på måltiderna. Erfarenheten från andra kommuner är att en samlad måltidsorganisation även har potential att vara mer kostnadseffektiv än en decentraliserad. Utredningen rekommenderar därför att kommunen skapar en samlad måltidsorganisation och att detta görs i två steg. I steg ett skapas en samlad måltidsorganisation för köken inom barn- och utbildningsförvaltningen och eventuellt även inom gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen. Syftet med detta är att möjliggöra ett fokus på att skapa välfungerande arbetssätt inom barn- och utbildningsförvaltningen. I ett andra steg kan sedan en helt gemensam måltidsorganisation skapas.
<i>Från lokalresursplan</i> Förskolenämnden uppdras ta fram en plan för avvecklingen av nämndens kontorslokaler inför inflyttning i det nya kommunhuset. Leds inom ramen för kommunhusprojektet.	✓ Klart	Verksamhet på Gymnasietorget 1 har flyttat till Kommunhuset i september 2023. Samtidigt flyttade verksamhet på Kommunalvägen 1 till lokaler i anslutning till Tomtbergaskolan.
<i>Från lokalresursplan</i> Förskolenämnden uppdras att ta fram standardiserade funktionsprogram och lokallösningar för förskolor i Huddinge kommun	✗ Ej klart i år	Förändrad tidplan och delvis nytt arbetssätt inom förvaltningen för arbetet med funktionsprogram och lokallösningar för förskolor i Huddinge innebär att de planeras bli klara första halvåret 2024.
<i>Från lokalresursplan</i> Förskolenämnden uppdras att ta fram strukturprogram för Nordvästra Huddinge (gemensamt för förskolenämnden och grundskolenämnden).	✗ Ej klart i år	Förändrad tidplan och delvis nytt arbetssätt inom förvaltningen för det fortsatta arbetet innebär att strukturprogrammen planeras bli klara första halvåret 2024.
<i>Från lokalresursplan</i> Förskolenämnden uppdras att ta fram strukturprogram för Sydvästra Huddinge (gemensamt för förskolenämnden och grundskolenämnden).	✗ Ej klart i år	Förändrad tidplan och delvis nytt arbetssätt inom förvaltningen för det fortsatta arbetet innebär att strukturprogrammen planeras bli klara första halvåret 2024.
<i>Från lokalresursplan</i> Förskolenämnden uppdras att ta fram skolstrukturprogram för Östra Huddinge (gemensamt för förskolenämnden och grundskolenämnden)	✗ Ej klart i år	Förändrad tidplan och delvis nytt arbetssätt inom förvaltningen för det fortsatta arbetet innebär att strukturprogrammen planeras bli klara första halvåret 2024.
<i>Från lokalresursplan</i> Förskolenämnden uppdras att ta fram skolstrukturprogram för Mellersta Huddinge (gemensamt för förskolenämnden och grundskolenämnden).	✗ Ej klart i år	Förändrad tidplan och delvis nytt arbetssätt inom förvaltningen för det fortsatta arbetet innebär att strukturprogrammen planeras bli klara första halvåret 2024.

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndmål: Nämndens medarbetare är engagerade och har en balanserad arbetssituation

Måluppfyllelse

😊 Delvis uppfyllt

Motivering

Sjukfrånvaron visar en positiv trend och utfallet för perioden når upp till etappmålet för målet. Resultatet för två av tre övriga etappmål uppnår etappmålen. Arbetet med samtliga uppdrag har genomförts enligt plan. Utvecklingen visar flera positiva tecken samtidigt som det aktiva arbetet med målet behöver fortsätta för att nå den långsiktiga målsättningen. Mot bakgrund av det bedöms målet som delvis uppfyllt.

Resultatanalys

Sjukfrånvaron har minskat från 12 procent till 11,3 procent jämfört med föregående år. Fortsatt är sjuktalen höga inom förskolan och det finns många vinster i att fortsatt arbeta aktivt med systematiskt arbetsmiljöarbete och ambitionen att aktivt förebygga och minska sjukfrånvaron i verksamheterna.

Övriga indikatorer hämtas från medarbetarenkäten. Två av dessa indikatorer uppnår etappmålen. Index för medarbetarengagemang har minskat något jämfört med föregående år och uppnår inte etappmålet.

Genomfört arbete

Ett prioriterat område under året har varit att aktivt arbeta för förbättrad arbetsmiljö och att minska den arbetsrelaterade utmattningen bland pedagogisk personal. Samtliga ledningsgrupper i förskoleområdena har analyserat den organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön (OSA) utifrån resultaten från föregående års systematiska arbetsmiljöarbete. Utifrån dessa analyser har lokala handlingsplaner med riktade insatser tagits fram som genomförs under hösten 2023 och våren 2024. Handlingsplanerna kommer att följas upp och därefter återrapporteras i kommande års arbetsmiljörapport. Vidare har en övergripande handlingsplan för att minska den arbetsrelaterade utmattningen bland pedagogisk personal tagits fram i dialog med fackliga representanter. Minskad arbetsrelaterad utmattning är även ett prioriterat område i det systematiska kvalitetsarbetet och i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Satsningen på fler förskollärare och minskad administration samt pågående arbete med uppdragen som kopplas till målet förväntas även bidra till förbättrad arbetsmiljö och måluppfyllelse.

Ett inledande arbete har gjorts för att höja kompetensen i förskolan där en ny titel, förskoleassistent ersätter utbildade barnskötare. Målet med detta arbete är att identifiera de medarbetare som saknar pedagogisk utbildning och succesivt kunna erbjuda dem utbildning för att kunna axla ett utökat pedagogiskt uppdrag. Ett samarbete med Komvux ska inledas under kvartal 1 2024. Utöver detta utreds möjligheterna att, med hjälp av omställningsmedel, höja kompetens i det svenska språket hos de medarbetare som bedöms ha detta utvecklingsbehov. Ett ytterligare led i att stärka kompetensen och öka kvaliteten i förskolan är att förvaltningen har börjat rekrytera specialistbarnskötare som har fördjupad kompetens inom neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och/eller språk.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Sjukfrånvaro totalt bland anställda, andel %	12,1 %	12 %	11,3 %	11,8 %	10%
Medarbetarengagemang (HME) (index 0-100)	80	81	79	81	85
Arbetsrelaterad utmattning (index 0-100)			46	46	30
Målkvalitet (index 0-100)	69	70	72	71	80

Nämndens uppdrag till förvaltning	Status	Kommentar
Förskolenämnden ger barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna till att inför titeln specialistbarnskötare	✓ Klart	Utredningen har genomförts och möjligheten att använda titeln specialistbarnskötare har införts inom förskolan.
Förskolenämnden ger barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att se över andelen medarbetare per chef inom de kommunala förskolorna	✓ Klart	En omorganisation har genomförts från den 1 augusti 2023 som innebär att den pedagogiska personalen fördelades på 27 rektorer. Samtidigt inrättades två tjänster som tillförordnade kökschefer samt en tillförordnad administrativ chef. Inför förändringen genomfördes risk- och konsekvensanalyser som har följts upp under hösten. Uppföljningen har visat att respektive rektor ansvarar för ett högt antal pedagogisk personal samt flera förskolor. Även de tillförordnade kökscheferna ansvarar för ett högt antal medarbetare och flera förskolekök. En minskning av antalet medarbetare per rektor/chef till angivna 25-35 medarbetare som riktmärke har inte varit möjligt att uppnå med befintligt antal rektorstjänster.
Förskolenämnden ger barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att planera för att personal gratis ska äta pedagogisk lunch	✓ Klart	Förvaltningen har planerat för genomförandet av avgiftsfria pedagogiska måltider för personal som äter tillsammans med barnen vid kommunala förskolor från och med vårterminen 2024.
Förskolenämnden ger barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att prioritera ett strukturerat och metodiskt arbete för att minska den arbetsrelaterade utmattningen bland pedagogisk personal.	✓ Klart	Förvaltningen har tagit fram en handlingsplan för att minska den arbetsrelaterade utmattningen bland pedagogisk personal i dialog med fackliga representanter. Under 2024 fortsätter arbetet med åtgärder i framtagna handlingsplan.

Årets händelser

Lokalvård

Sedan maj 2023 sköts lokalvården i Huddinge kommun av två externa leverantörer. Uppstarten har inneburit en del problem med utförandet. Arbete med leverantörerna att komma till rätta med dessa problem pågår.

Förskolestöd

Under 2023 genomgick avdelningen Förskolestöd verksamhetsutveckling genom att lokalkoordinator ingick som en riktad funktion för att stödja rektorerna i framför allt deras fysiska arbetsmiljöarbete.

Från och med den 1 augusti 2023 infördes en ny organisation inom förskola med målet att rektorerna skulle ha fokus på det pedagogiska arbetet och ledarskapet. Lokalfrågor, administrativa frågor samt arbetet med att skapa en måltidsavdelning som ett steg i att skapa en övergripande måltidsorganisation överfördes till Förskolestöd.

Effektiviseringsarbete

Förskolenämnden har ett pågående omställningsarbete för att bygga en effektiv och ändamålsenlig verksamhet som klarar av att möta framtida utmaningar. Fokus för arbetet under 2023 har varit tudelat:

- Effektiv samt minskad administration och icke pedagogisk stödverksamhet, både på central förvaltning och i egen regi
- Effektivt lokalutnyttjande

Parallellt med effektiviseringsarbetet har nämnden gjort satsningar på att öka förskollärartätheten samt minska barngrupperna. Arbetet har haft tydligt genomslag på förskollärartätheten och storleken på barngrupperna enligt statistik från Kolada. Huddinges utfall för förskollärartäthet var bäst bland jämförelsekommunerna vid det senast publicerade resultatet 2022 och barngruppsstorleken var i paritet med jämförelsekommunerna och snittet i länet.

Administration

De senaste åren har effektiviseringsarbetet i verksamheten främst varit inriktat på organisatoriska anpassningar för att minska kostnader och nyttja större del av resurserna till den pedagogiska verksamheten. Under 2023 har en organisationsförändring genomförts som innebär dels en sammanhållen måltidsfunktion och dels en sammanhållen funktion för administration, lokalstöd och vaktmästeri. Syftet med den nya organisationen är dels att minska antalet medarbetare per chef och att jämna ut skillnader mellan förskolorna och dels höjd kompetens och förbättrad service till rektorerna som därmed ges bättre möjligheter att tillsammans med medarbetare i barngrupperna ägna sig åt den pedagogiska verksamheten. Uppföljning av den nya organisationen har inletts och det har konstaterats att det finns behov av fortsatt översyn för att säkerställa att den nya organisationen är optimalt utformad för att ge tillräckligt stöd.

Måltider

Under 2023 har barn- och utbildningsförvaltningen medverkat i det kommunövergripande projektet för utredning av en samlad funktion för kost- och måltidsbespisning för Huddinges samtliga kommunala enheter. Utredningen visar att en samlad måltidsorganisation har potential att vara mer kostnadseffektiv än en decentraliserad. Bedömningen är också att den möjliggör en bättre överblick och ger bättre förutsättningar att arbeta strategiskt för att säkra en hög och likvärdig kvalitet på måltiderna. Med utgångspunkt i utredningens rekommendation har kommunfullmäktige i Mål och budget 2024 gett förskolenämnden i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden skapa en samlad måltidsorganisation. Syftet är att möjliggöra ett fokus på att skapa välfungerande arbetssätt inom barn- och utbildningsförvaltningen och därefter i ett andra steg kan en helt gemensam måltidsorganisation skapas.

Förskolornas måltidsorganisation ändrades under hösten 2023 som ett första steg mot den förvaltningsgemensamma organisationen. Lärdomar från denna förändring kommer att integreras i det fortsatta utvecklingsarbetet under 2024.

Digitalisering

Ökad digitaliseringstakt och arbete i enlighet med kommunens fokusområden för digitalisering är också en viktig förutsättning för nämndens effektiviseringsarbete. Målsättningen är att digitaliseringen ska bidra till mer

effektiva processer och förenklad administration för såväl invånare som personal. Fokus under 2023 har varit på att kartlägga och utveckla befintliga processer för att skapa förutsättningar att dra nytta av digitaliseringens möjligheter inom digital service och smartare arbetsätt.

Effektivt lokalutnyttjande

Nämndens arbete med ett effektivt lokalutnyttjande utgår ifrån nämndens lokalbehovsprognos och kommunens lokalresursplan. Förskolenämnden ser löpande över hur lokalerna kan nyttjas mer kostnadseffektivt och planerar även personalmässigt utifrån behoven på respektive förskola.

Under 2023 har förskolorna Äpplet och Kvarnängen avvecklats eftersom det inte funnits tillräckligt barnunderlag. Paviljongen Fjällbacken 1 har avvecklats på grund av att den under en tid varit tom och behovet av den inte längre bedöms finnas. Paviljongen hade dessutom tillfälligt bygglov som inte kunde förlängas vilket bidrog till att den var tvungen att avvecklas.

Centralt har barn- och utbildningsförvaltningen effektiviserat sitt lokalutnyttjande genom att lämna kontorslokalerna på Gymnasietorget för att istället flytta in i kommunhuset och nyttja befintliga kontorsplatser.

Ekonomi

Ekonomiska förutsättningar 2023

Förskolenämndens budgetram uppgick till 912,7 miljoner kronor och den justerades för en prognostiserad volymsänkning på -4,7 miljoner kronor vilket motsvarar 46 färre barn jämfört föregående år.

Utgångspunkten för årets budget var föregående års budgetram på 891,3 miljoner kronor. Utöver volymjusteringen tillkom följande justeringar:

- Tillskott om 1,4 miljoner kronor för att kompensera för tillkommande lokalkostnader
- Utökad satsning avseende fler förskollärare och fler förste förskollärare om +7,7 miljoner kronor
- Höjt personalomkostnadspålägg om +24,1 miljoner kronor främst beroende på högre pensionskostnader
- Effekthemtagning till följd av samordnad städupphandling om -7,2 miljoner kronor.
- I ramen ingår ingen uppräkningsökning för ökade löner och priser

Under oktober månad erhöll förskolenämnden ett internt tillskott på 0,6 miljoner kronor för satsning av förskolebiblioteken och inköp av fler läroböcker.

Den totala ramen för förskolenämnden uppgick efter justering till 913,3 miljoner kronor.

Förskolenämndens resultat 2023

Förskolenämnden totalt inklusive förskolor i egen regi redovisar en avvikelse mot budget om -3,6 miljoner kronor (-0,4 procent lägre utfall än budgeterat). Förskolor i egen regi redovisar en avvikelse på -17,3 miljoner kronor.

Den negativa avvikelsen om -3,6 miljoner kronor beror på engångskostnader på 8,2 miljoner kronor i samband med nytt lokalvårdsavtal i Huddinge kommun. Nämndens underskott kan täckas av förskolenämndens eget kapital, som består av tidigare års redovisade överskott.

I senaste prognosen från delår 2, prognostiserades en avvikelse om -5 miljoner kronor och kostnaden för löneuppräknings till kommunal medlemmar var något högt beräknad i prognosen vilket är en förklaring till att utfallet blev lägre.

Resultatöverföring

Enligt ekonomistyrningsprinciperna så för nämnden med sig hela resultatet, över- och underskott, till nästa år upp till maximalt 3 procent av nämndens nettobudget. Nämnden ska i sin verksamhetsberättelse hos kommunstyrelsen begära resultatöverföring.

Överskott får föras med till nästkommande år som eget kapital men genom det av nämnden tidigare beslutade interna regelverk får enheterna maximalt ta med sig fem procent av sin budgetomslutning. Detta innebär att enheter som har ett högre eget kapital än 5 procent omfördelas till andra enheter.

Förskolenämnden har en ingående balans (IB) för eget kapital 2023 på 26,8 miljoner kronor. Nämnden får inte överföra resultat som är hänförbart till färre barn än prognostiserat och andra strukturella faktorer, vilket

sammanlagt uppgår till 5,2 miljoner kronor. Det tillsammans med underskottet om 3,6 miljoner kronor uppgår nämndens totala underskott till 8,8 miljoner kronor, vilket är det belopp som nämnden föreslår ska överföras till 2024. Om så blir fallet uppgår nämndens eget kapital till +18,1 miljoner kronor.

Förskolenämnden kan sedan besluta om förvaltningens förslag att använda 17,3 miljoner kronor av de kommunala förskolornas upparbetade överskott på totalt 17,6 miljoner kronor till att täcka underskottet på 17,3 miljoner kronor. Efter justering av förskolornas underskott återstår 0,5 miljoner kronor av eget kapital.

Driftsredovisning

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Budget helår	Utfall helår	Avvikelse helår	Perioden föregående år
Verksamhetens intäkter	732 381	739 432	7 051	743 551
Personal	-549 906	-552 646	-2 740	-516 334
Lokaler	-100 346	-97 532	2 814	-97 621
Bidrag kostnader				
Köp av verksamhet	-372 614	-369 103	3 511	-362 568
Övrigt	-622 840	-637 077	-14 237	-641 690
Verksamhetens kostnader	-1 645 705	-1 656 357	-10 651	-1 618 213
Årets resultat	-913 325	-916 925	-3 600	-874 662
<i>varav uttag Eget kapital</i>				
<i>Balansresultat/budgetavvikelse</i>			-3 600	19 970
<i>IB eget kapital</i>			26 839	26 488
<i>Resultatöverföring</i>			-8 762	351
<i>UB eget kapital</i>			18 077	26 839

Verksamhetens intäkter inkluderar kontogrupperna: Taxor och avgifter, försäljning av verksamhet, bidrag, övriga intäkter, intern resursfördelning. Övrigt inkluderar kontogrupperna: konsulter och inhyrd personal, varor och tjänster, övriga kostnader, kapitalkostnad, intern resursfördelning.

Avvikelser mot budget

I ovan tabell redovisas förskolenämndens resultaträkning för året och är en total sammanställning för både central förvaltning, politisk verksamhet och egen regi. I nämndens resultaträkning redovisas både externa intäkter och kostnader och interna intäkter och kostnader (köp & sälj mellan enheter samt interna utbetalningar av förskolepeng).

Verksamhetens intäkter avviker mot budget med + 7 miljoner kronor och det beror dels på högre externa intäkter på 2,9 miljoner kronor för taxor och avgifter, dels att egen regi erhållit statliga bidrag för kvalitetshöjande åtgärder pott 2 på 6,9 miljoner kronor.

Nämndens kostnader överstiger budgeten med 10,6 miljoner kronor och beror till största delen på för höga personalkostnader samt ökade kostnader för vikarier och inhyrd personal i egen regi. Lokalkostnaderna har en positiv avvikelse mot budget på 3,4 miljoner kronor på grund av lägre hyreskostnader för lokaler som avvecklats. Lägre kostnader för köp av verksamhet avseende utbetalning av förskolepeng till fristående aktörer på grund av lägre volymer. Andra kostnader som ger en negativ avvikelse mot budget är ökade kostnader för inköp av varor och tjänster som bland annat innehåller kostnader för extra städtjänster till följd av nytt städavtal.

Förskolenämnden totalt inklusive förskolor i egen regi redovisar en avvikelse mot budget om -3,6 miljoner kronor (-0,4 procent lägre utfall än budgeterat).

Avvikelser mot föregående år

Nettokostnaderna 2023 är 42,3 miljoner kronor (+4,8 procent) högre än föregående år. Ökningen beror främst på att personalkostnaderna ökat med 39,3 miljoner kronor på grund av löneökningar samt den politiska satsningen på extra förskollärare (+7,7 miljoner kronor). Köp av verksamhet har ökat med 6,5 miljoner kronor och beror på ökat grundbelopp. Externa intäkter har minskat jämfört föregående år och beror på att det inte längre går att ansöka om statsbidraget för bättre språkutveckling. 2022 års statliga ersättning för sjuklönekostnader i samband med pandemin gjorde det möjligt för förskolorna att använda de externa medlen

för inköp av främst pedagogiskt material och kostnaden för varor och tjänster har minskat med 11 miljoner kronor jämfört föregående år.

Central förvaltning och politisk verksamhet

Central förvaltning redovisar för perioden en avvikelse på +13,7 miljoner kronor. Avvikelsen beror i huvudsak på lägre volymer, nämnden har haft 110 färre barn än budgeterat och en lägre kostnad för utbetalningar av förskolepeng till samtliga regier. Volymavvikelsen uppgår till 13,4 miljoner kronor. Nämnden har haft lägre lokalkostnader än budgeterat samt att satsningen på ökad lärartäthet och förste förskollärare redovisar en avvikelse på +2,5 miljoner kronor.

Förskolor i egen regi

Förskolor i egen regi redovisar en avvikelse för perioden på -17,3 miljoner kronor. Högre personalkostnader för löneökningar utöver budget på 3,8 miljoner kronor gällande anställda som tillhör Kommunals avtal. Kostnader för vikarier och inhyrd personal är 11,5 miljoner kronor högre än budgeterat. Antalet inskrivna barn i verksamheten är färre än budgeterat, -81, vilket medför lägre intäkter och avvikelsen uppgår till -9,7 miljoner kronor. Underskottet i egen regi beror på att förskolorna haft för höga personalkostnader i förhållande till de intäkter eller de ersättningar de erhåller för antal inskrivna barn. Underskottet täcks av förskolornas upparbetade egna kapital.

Egen regi och verksamhetsstöd	Utfall helår	Budget helår	Avvikelse helår	Utfall föregående år
10 -Taxor och avgifter	0	0	0	5
11 -Försäljning av verksamhet	1 522	1 801	-279	2 400
12 -Bidrag	4 412	2 597	1 815	18 593
14 -Övriga intäkter	1 845	1 579	266	1 657
19 -Intern resursfördelning	562 856	568 506	-5 649	558 939
1 -INTÄKTER Total	570 636	574 483	-3 848	581 593
20 -Personal	-526 463	-528 562	2 099	-506 148
21 -Lokaler	-1 399	-733	-666	-1 686
23 -Köp av verksamhet	-1 281	0	-1 281	0
24 -Konsulter och inhyrd personal	-11 763	-284	-11 479	-11 895
25 -Varor och tjänster	-43 748	-41 307	-2 440	-57 752
26 -Övriga kostnader	-41	0	-41	-20
28 -Kapitalkostnad	-2 706	-3 597	891	-2 650
29 -Intern resursfördeln	-571	0	-571	-66
2 -KOSTNADER Total	-587 971	-574 483	-13 488	-580 215
Totalt	-17 336	0	-17 336	1 378

Ekonomi, drift (per verksamhet)

	Helår 2023				Perioden föreg. år
	Budget	Utfall	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall
Verksamhet, tkr					
Politisk verksamhet	-1 011	-1 185	-174	-17,3 %	-1 000
Öppen förskola	-6 977	-6 875	102	1,5 %	-6 446
Förskola	-882 256	-888 717	-6 460	-0,7 %	-846 350
Pedagogisk omsorg	-23 081	-20 148	2 933	12,7 %	-20 866
Årets resultat	-913 325	-916 925	-3 600	-0,4 %	-874 662

Förskolenämnden totalt inklusive förskolor i egen regi redovisar en avvikelse mot budget om -3,6 miljoner kronor (-0,4 procent lägre utfall än budgeterat).

Den negativa avvikelsen på - 6,5 miljoner kronor i förskoleverksamhet beror på att förskolenämnden belastats med engångskostnader i samband med nytt lokalvårdsavtal på 8,2 miljoner kronor. Pedagogisk omsorg redovisar +2,9 miljoner kronor och beror på lägre volymer och därmed mindre utbetalningar av förskolepeng.

Nettokostnadsutveckling

Faktorer som påverkar nettokostnadsutvecklingen är bland annat volymutvecklingen (antal inskrivna barn), kostnadsutvecklingen i egen regi (över- eller underskott), budgettilldelning (oförändrad eller höjd peng), lokalkostnadernas utveckling samt politiska satsningar. Jämförelser bakåt i tiden för åren 2021-2022 försvåras av att de är starkt påverkade av pandemin.

Nettokostnadsutveckling, tkr	jan-dec 2021	jan-dec 2022	jan-dec 2023
Nämnd- & Styrelseverksamhet	997	1 000	1 185
Pedagogisk verksamhet: förskola, öppen fsk och pedagogisk omsorg	859 924	873 662	915 740
Summa	860 922	874 662	916 925
		1,6 %	4,8 %

Nämndens nettokostnader ökade mellan 2021 och 2022 med 1,6 procent och mellan 2022 och 2023 med 4,8 procent totalt för alla verksamheter. Förklaringar till nettokostnadsökningen beskrivs under respektive verksamhet.

Politisk verksamhet

Nettokostnadsutveckling, tkr	jan-dec 2021	jan-dec 2022	jan-dec 2023
Nämnd- & Styrelseverksamhet	997	1 000	1 185
		0,3 %	18,6 %

Politisk verksamhet består främst av arvoden till nämndens ledamöter. Arvodena har räknats upp med 2 procent i budget och för perioden 2023 är kostnaden högre än budgeterat. Mellan 2022 och 2023 har nettokostnaden ökat med 18,6 procent.

Öppen förskola

Nettokostnadsutveckling, tkr	jan-dec 2021	jan-dec 2022	jan-dec 2023
Öppen förskola	9 593	6 446	6 875
		-32,8 %	6,6 %

Nämndens nettokostnader minskade med 33,8 procent mellan 2021 och 2022. En omorganisation genomfördes och som medförde en effektivisering av en cheftjänst och en administratörtjänst.

Kostnadsökningen mellan 2022 och 2023 förklaras av att personalkostnaderna är något högre till följd av höjt PO-pålägg. 2022 fick öppna förskolan ett statlig bidrag som inte har fallit ut och ger då en högre nettokostnad.

Pedagogisk omsorg

Nettokostnadsutveckling, tkr	jan-dec 2021	jan-dec 2022	jan-dec 2023
Pedagogisk omsorg	2 481	20 866	20 148
		741,1 %	-3,4 %

I samband med byte av ekonomimodell upptäcktes att stora delar av kostnaderna för köp av verksamhet hamnat på förskolan, varför jämförelser bakåt inte kan redovisas.

I pedagogisk omsorg sjönk volymerna med 12 procent jämfört med föregående år och kostnaden för köp av verksamhet är 8,0 procent lägre samtidigt som externa bidrag sjönk med 3,0 procent. Den totala nettokostnadsutvecklingen mellan år 2022 och 2023 sjönk med - 3,4 procent.

Förskola

Nettokostnadsutveckling, tkr	jan-dec 2021	jan-dec 2022	jan-dec 2023
Förskola	847 851	845 791	888 762
		-0,2 %	5,1 %

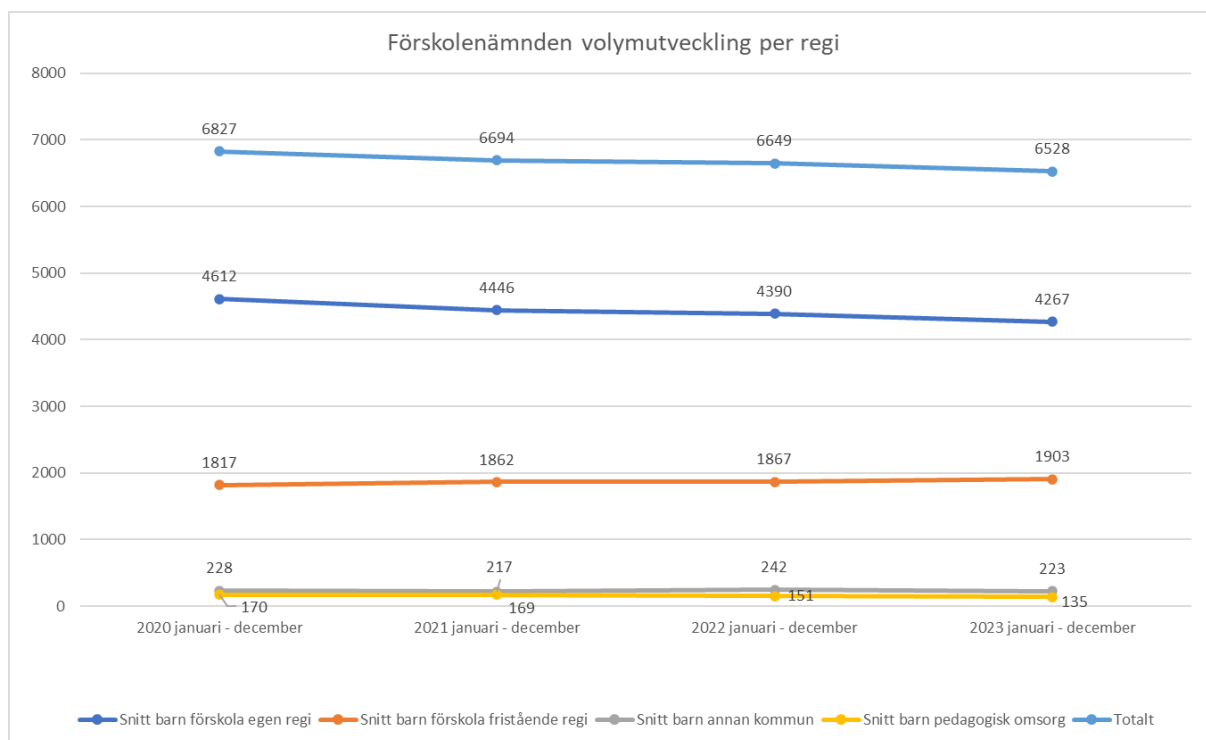
Mellan 2022 och 2023 har nämndens nettokostnader inom förskoleverksamheten ökat med 5,1 procent.

Nämnden har fått lägre externa intäkter då ersättningen för sjuklönekostnader kopplat till pandemin inte längre betalas ut, vilket motsvarar en sänkning på -1 procent.

Personalkostnaderna har ökat och bidrar till en kostnadsökning totalt på 4,6 procent. Inräknat i den ökningen ingår den politiska satsningen för ökad lärartäthet, nämnden har fått kompensation i ram för ett högre PO-

pålägg samt en löneökningen utöver budget på 2,1 procent för anställda som tillhör kommunal. Resterande kostnadsökning beror på att enheterna har för höga personalkostnader i förhållande till hur många barn de har och den ersättning de erhåller för antalet barn.

Totalt inom förskoleverksamheten fortsätter volymerna att sjunka med - 2,9 procent jämfört föregående år men med en uppräknad förskolepeng ger det ändå en ökad nettokostnad på 1 procent. 2023 har nämnden totalt haft 121 färre barn än 2022 och 45 färre barn mellan 2022 och 2021.

Särskilda satsningar

Satsning	Budget	Utfall
Fler förskollärare och mindre barngrupper	29,2 mnkr	26,6 mnkr
Pedagogisk satsning på förste förskollärare med inriktning på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)	4,7 mnkr	4,7 mnkr
Satsning förskolebibliotek	0,6 mnkr	0,6 mnkr

Satsningar Mål och Budget 2023

Fler förskollärare och mindre barngrupper

Förskolenämnden har erhållit tillskott i budget för fler förskollärare och mindre barngrupper på 29,2 miljoner kronor för samtliga regier. Egen regis andel uppgick totalt till 19,6 miljoner kronor vilket gjort det möjligt att anställa totalt 28 nya förskollärare. Förvaltningen har följt upp att dessa riktade medel har gått till personalförstärkningar och de tillförda resurserna bör ge positiva effekter på personalnyckeltalet vad gäller antal barn per pedagog. Den officiella statistiken per 15 oktober för pedagogisk personal 2023 publiceras under våren 2024.

Pedagogisk satsning på förste förskollärare med inriktning neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

Förskolenämnden har erhållit tillskott i budget för förskollärare med inriktning neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) 4,5 miljoner kronor för samtliga regier. Egen regis andel uppgick till 3 miljoner kronor och har möjliggjort för införandet av 17 förste förskollärare. Fokus har varit att ha ett kollegialt lärande, främst på rollen som förste förskollärare och ökad kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Satsningar under året

Satsning förskolebibliotek

Förskolenämnden har under året fått ytterligare tillskott av medel på 0,6 miljoner kronor till samtliga regier och fördelades per inskrivet barn med syfte att bygga upp förskolebiblioteken för att öka barns intresse för läsning.

Extern finansiering

Extern finansiering	Bidrag (tkr)	Kostnad (tkr)	Netto	Inräknat i budget	Nämndmål
Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan	37 392	37 392	0	26 758	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
Maxtaxa förskola	21 301	21 301	0	21 296	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
Lärarlönelyftet	1 971	1 971	0	1 910	Legitimerade förskollärare undervisar i förskolan
Omsorg på obekväm tid	217	217	0	0	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
Ersättning för asylsökandes utbildningskostnader, Migrationsverket	163	163	0	0	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
VFU-ersättning	84	84	0	0	Legitimerade förskollärare undervisar i förskolan
Specialpedagogik för lärande	71	71	0	0	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
Uppdrag psykisk hälsa	68	68	0	0	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
Fortbildning av lärare och förskollärare	15	15	0	0	Legitimerade förskollärare undervisar i förskolan
Summa	61282	61282	0		

Tabell över extern finansiering under 2023

Nämnderna är ålagda av kommunfullmäktige att aktivt söka riktade statsbidrag, vilket sker inom ramen för förvaltningens ordinarie arbete. Som en del av arbetet med att skapa förutsättningar för god ekonomi, en effektiv verksamhet och ökad måluppfyllelse söker verksamheten löpande de statsbidrag som är aktuella för nämndens ansvarsområde

I ovan tabell redovisas de statsbidrag som erhållits för år 2023.

Investeringar

Förskolenämnden har beviljats 6,7 miljoner kronor i investeringsbudget till reinvesteringar i förskolornas lokaler och utemiljöer. Inga större nybyggnationer har budgeterats för under 2023.

I följande tabell redogörs för utfall och avvikelser för perioden i relation till fastställd budget för helåret.

Belopp i tkr	Budget helår	Utfall helår	Avvikelse helår
Återanskaffning av möbler och andra inventarier	4 200	1 978	2 222
Accesspunkter	500	0	500
Arbetsmiljöåtgärder	2 000	156	1 844
Summa investeringar	6 700	2 134	4 566

Enheterna har under 2023 investerat i möbler samt i mindre anpassningar av utemiljön. Förbättringsåtgärder och underhåll för att säkra upp förskolegårdarna har genomförts genom inköp av nya staket till ett antal förskolor till en investeringskostnad på 0,3 miljoner kronor. Resterande 1,8 miljoner kronor har använts för inköp och reinvesteringar i möbler. Av budgeten på 6,7 miljoner kronor har enheterna använt 2,1 miljoner kronor vilket ger en avvikelse på +4,6 miljoner kronor.

Lokaler

Förskolenämnden redovisar en avvikelse jämfört med budget för lokalkostnader på +3,4 miljoner kronor .

De största avvikelserna beror främst på att förskolorna Äpplet och Kvarnängen avvecklats under 2023 till följd av en vikande volymutveckling. Det medför lägre hyreskostnader på 0,5 miljoner kronor än budgeterat. Fjällbacken 1 har avvecklats och hyreskostnaderna är 2,2 miljoner kronor lägre samtidigt som avetableringskostnader för paviljongen belastar förskolenämnden på -1,4 miljoner kronor.

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

Antalet anställda var mindre under 2023 jämfört med föregående år. Skillnaden förklaras av att nämnden har satsat på fler pedagoger samtidigt som antalet chefer och icke-pedagogisk personal har minskat. Vidare har anpassning skett till minskat barnantal. Under året har en upphandling av städ skett, vilket även har bidragit till ett minskat antal anställda.

Antal anställda	Dec 2022	Dec 2023	Skillnad
Antal anställda	1 136	1 085	-51

Sjukfrånvaro

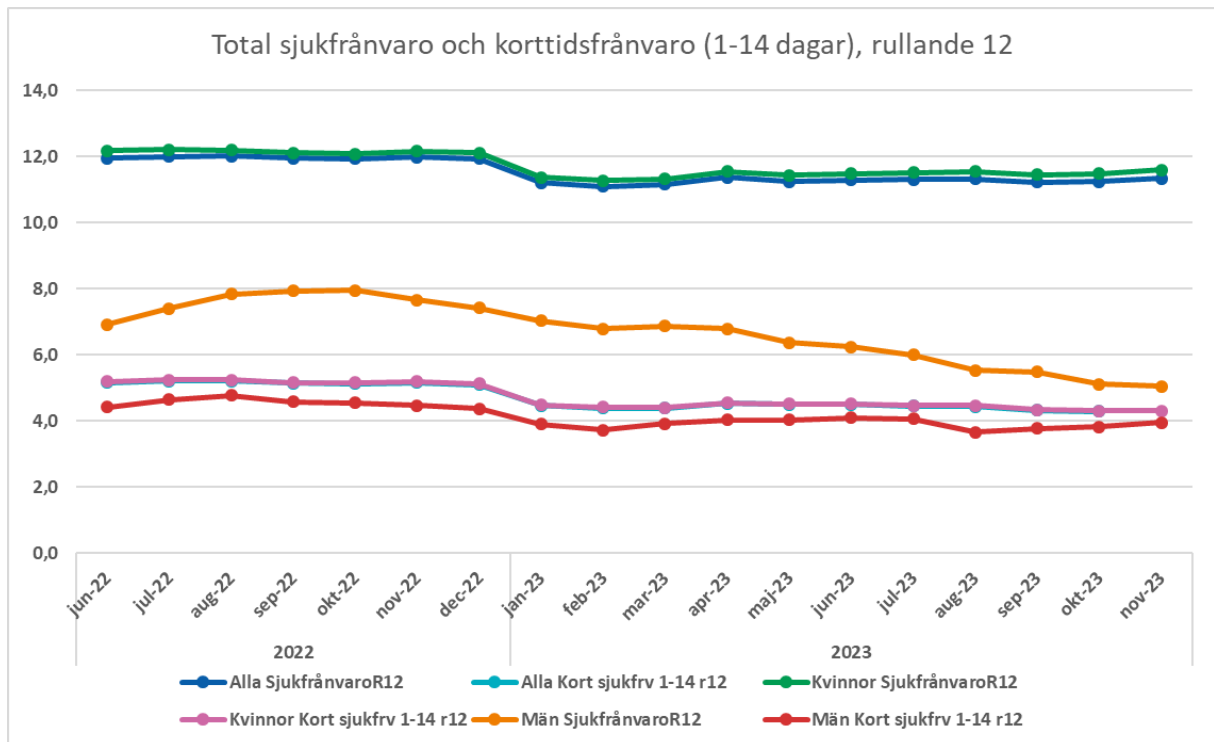
Nedan redovisas diagram med total sjukfrånvaro och korttids sjukfrånvaro rullande 12 månader, det vill säga genomsnitt av sjukfrånvaron de senaste 12 månaderna, samt sjukfrånvaro (korttids- respektive total) per månad.

Den totala sjukfrånvaron rullande 12 till och med november 2023 visar på en viss positiv trend i jämförelse med 2022. Sjukfrånvaron var 11,3 procent per november 2023. I november 2022 var utfallet för totala sjukfrånvaron 12,0 procent. Den största sänkningen av sjukfrånvaron rullande 12 påvisas i den totala sjukfrånvaron för män som i november 2022 uppgick till 7,7 procent och 2023 till 5,0 procent. Kvinnors totala sjukfrånvaro i november 2022 rullande 12 uppgick till 12,2 procent och 2023 till 11,6 procent.

Fortsatt är sjuktalen höga inom förskolan och det finns många vinster i att fortsatt arbeta för en minskning av sjukfrånvaron i verksamheterna. Åren under coronapandemin var utmanande för verksamheterna och omställningen därefter visar på en positiv trend i sjukfrånvaron som fortsatt behöver utvecklas med målet att sänka sjukfrånvaron.

HR-avdelningen på barn- och utbildningsförvaltningen gör en förflyttning mot centraliserad HR-funktion i kommunen under 2024 och kommer att med stöd av strategier fortsätta att utveckla det aktiva arbetet med att sänka sjukfrånvaron inom förvaltningen. Projektet Riskorienterat arbetssätt (ROA) har utvärderats och erfarenhetsutbyten har skett mellan förvaltningar och med stöd av Sveriges kommuner och regioner.

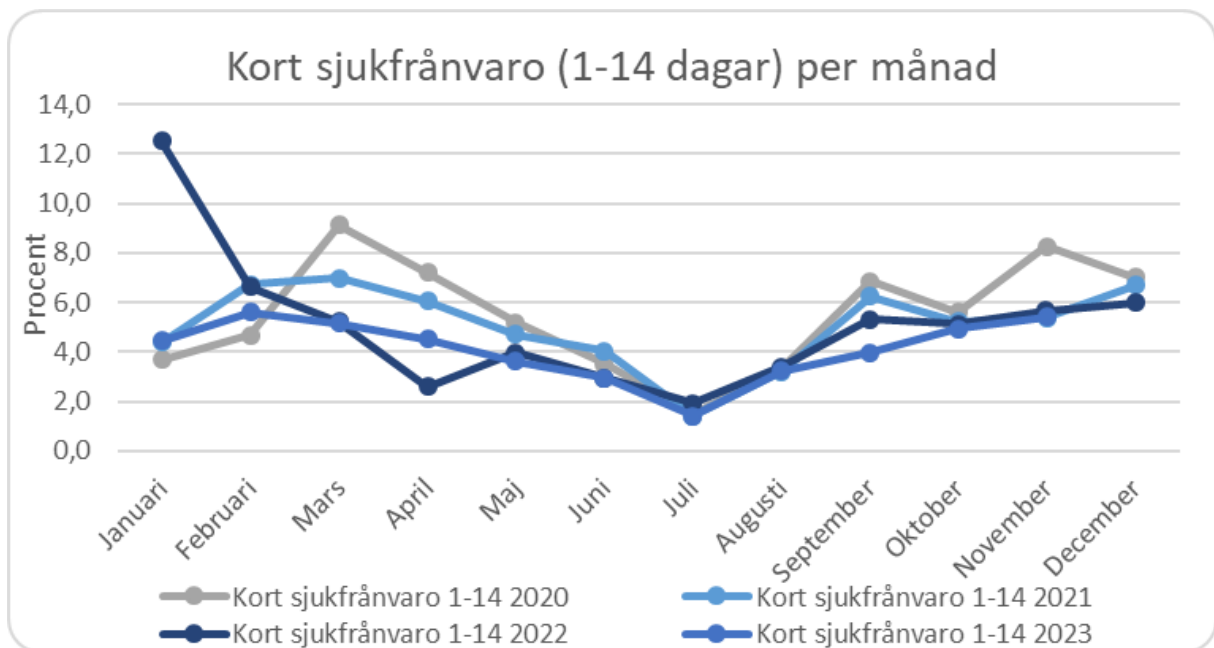
Förvaltningen har tagit lärdomar från projektet, som används i det fortsatta arbetet med systematiskt arbetsmiljöarbete och ambitionen att aktivt förebygga och minska sjukfrånvaron på barn- och utbildningsförvaltningen.

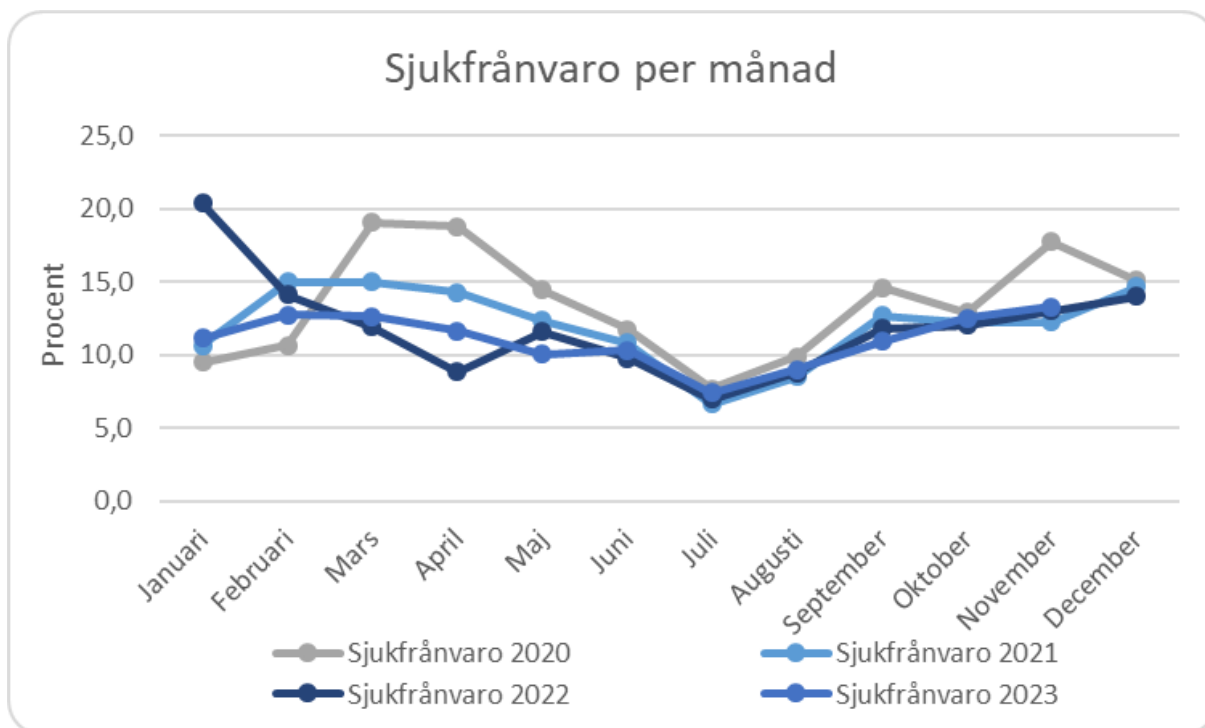

Den totala sjukfrånvaron var 13,3 procent under november månad 2023 och motsvarande siffra för korttidssjukfrånvaron var 5,4 procent. Under 2020 uppmättes den totala sjukfrånvaron i november till 17,8 procent och korttidssjukfrånvaron till 8,3 procent. En minskning har skett där coronapandemin historiskt har haft en påverkan.

Den korta sjukfrånvaron på 5,4 procent i november 2023 är lägre än motsvarande föregående år då utfallet var 5,6 procent.

Diagrammen illustrerar skillnader fördelat över åren där verksamheterna är som mest sårbar med toppar och där sjukfrånvaron sjunker under semestermånaderna.

Personalförsörjning (särskilt bristyrkesgrupper)

Under 2023 har den politiska satsningen på fler förskollärare och försteförskollärare i förskola fortsatt. Genom denna satsning har verksamheten kunna rekrytera och attrahera förskollärare och andelen förskollärare har ökat. Under året så har ett samarbete med facken startat med syfte att se över ansvar, roller och förutsättningar för de olika yrkeskategorierna inom förskola. Genom detta arbete så har titeln specialistbarnskötare införts i Huddinge kommun och ett pilotprojekt pågår gällande uppdraget och titeln förskoleassistenter. Detta arbete kommer att fortsätta under 2024. Rektorerna har fortsatt att arbeta med att förtydliga förskolans gemensamma vision och ställningstaganden som ett led i att öka likvärdigheten och tydligheten i uppdragen.

Under 2023 har genomgång och kartläggning gjorts i syfte att identifiera de medarbetare som saknar pedagogisk utbildning och successivt kunna erbjuda dem utbildning för att kunna axla ett utökat pedagogiskt uppdrag. Ett samarbete med Komvux i Huddinge ska inledas under kvartal 1 2024.

Huddinge kommun har sedan länge ett väl utvecklat samarbete med universitet och högskolor i Stockholms län kopplat till lärarutbildningar. Studenter tas emot från alla lärarutbildningar i såväl kommunala som fristående förskolor, vilket bidrar till att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen.

En god arbetsmiljö är av stor vikt för att behålla personal. Under året har arbetet med att tydligare fokusera på personalens psykosociala arbetsmiljö fortsatt, bland annat inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet, vilket förväntas bidra till att bibehålla och attrahera nya medarbetare.

Kompetensutveckling (inklusive chefsutveckling)

En kartläggning av personalens kompetens och behov av kompetensutveckling har påbörjats inom förskolan under året, vilket även syftar till att kvalitetssäkra den befintliga personalens kompetens samt identifiera kravställen vid rekryteringsbehov, se avsnittet *Personalförsörjning* ovan. Genom analyserna i det systematiska kvalitetsarbetet framkommer även ett stort behov av kompetenshöjande insatser inom svenska språket, språkutvecklande arbete samt behov av en ökad allmänpedagogisk kompetens. Målsättningen är att successivt kunna erbjuda vidareutbildning till de medarbetare som saknar pedagogisk utbildning. Utöver detta utreds möjligheterna att, med hjälp av omställningsmedel, höja kompetensen i det svenska språket hos de medarbetare som bedöms ha detta utvecklingsbehov..

Under året har utbildningar och föreläsningar om ABC (Alla Barn i Centrum) genomförts för att ge personal i förskolan ökad kunskap för att tidigt kunna upptäcka barns behov av stödinsatser.

Intern kontroll

Kommunövergripande kontroller

Kommunstyrelseförvaltningen har planerat för genomförande av sex kontroller för samtliga nämnder under året. Kontrollerna genomförs inom redovisningsprocessen, upphandlingsprocessen och HR-processen.

Förskolenämnden har delgivits resultat av en kontroll gällande redovisning samt två kontroller inom upphandling. Resultatet visar att vissa brister finns inom redovisning där syfte och/eller deltagarförteckning saknades samt att överordnad attest saknades, att direktupphandling genomförs sällan samt att verksamheten har genomfört ett antal köp utanför ramavtal. Förvaltningen planerar för att vidta åtgärder utifrån uppmärksammade brister.

Granskningen i sin helhet visas i kommunstyrelsens verksamhetsberättelse 2023.

Förskolenämndens arbete med intern kontroll

Den samlade bedömningen är att nämndens arbete med interna kontroll är betryggande. Planerade åtgärder och kontroll genomförs i hög grad. När brister upptäcks vidtas förbättringsåtgärder.

Åtgärder för att minska identifierade risker

Mål / process	Risk	Riskåtgärd
Attraktiv Arbetsgivare	Brister i arbetsmiljön för pedagogisk personal	Arbetsmiljökartläggningar Status ✔ Klart Arbetsmiljökartläggningar har genomförts under 2023. Det är ett löpande arbete som fortsatt kommer behöva ske utefter verksamheternas behov. Kartläggningar har genomförts dels genom workshops inom ramen för arbetsmiljöarbetet och dels genom riktade insatser vid enheter där behovet finns. Det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs även där verksamheterna kartlägger, riskbedömer, åtgärdar och följer upp arbetsmiljöarbetet.
	Risk att sjuktal inte minskar för pedagogisk personal	Utöka pedagogisk personal och säkerställa möjligheten att personal kan ta raster och pauser Status ✔ Klart Fler förskollärartjänster har tillsatts under året inom ramen för lärarsatsningen. Säkerställa möjligheten för personal att ta raster och pauser är en del av det pågående arbetsmiljöarbetet och uppdraget att minska den arbetsrelaterade utmattningen. Samtliga ledningsgrupper i förskoleområdena har analyserat den organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön (OSA) utifrån resultaten från föregående års systematiska arbetsmiljöarbete. Utifrån dessa analyser har lokala handlingsplaner med riktade insatser tagits fram. Förvaltningen har tagit fram en handlingsplan för att minska den arbetsrelaterade utmattningen bland pedagogisk personal i dialog med fackliga representanter. Under 2024 fortsätter arbetet med åtgärder i framtagna handlingsplan.

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

Systematiska kontroller

Mål / process	Systematisk kontroll	Status och kommentar
Attraktiv Arbetsgivare	<p>Andel hanterade och åtgärda Kia-anmälningar</p> <p>Varför görs kontrollen? Förvaltningen ska tillse att arbetsskador, tillbud och rehabiliteringsärenden hanteras och åtgärdas skyndsamt. Förvaltningen ska därför kontrollera hur stor andel ärenden i personalsystemet KIA som avslutats under året.</p>	<p> Klart</p> <p>Antalet rapporterade KIA-anmälningar för 2023 var totalt 302 stycken där 151 är under pågående hantering och övriga är klarmarkerade.</p> <p>Verksamheterna arbetar kontinuerligt med att åtgärda och klarmarkera rapporterade händelser i KIA som del av det systematiska arbetsmiljöarbetet.</p> <p>Verksamheterna arbetar aktivt med att medarbetare ska rapportera in händelser för att ges rätt stöd genom försäkringar samt att åtgärder behöver kopplas på och rutiner sättas in för att förbättra arbetsmiljöarbetet i verksamheterna.</p> <p>Ett flertal händelser är kopplade till lokalvård där förvaltningen har arbetat intensivt med att komma tillrätta med en god arbetsmiljö efter övergången till nytt städavtal.</p>

Mål / process	Systematisk kontroll	Status och kommentar
Bra att leva och bo	<p>Kontrollera andel kränkingsärenden mot barn som anmäls, hanterats och åtgärdats på korrekt sätt</p> <p>Varför görs kontrollen? Förvaltningen bedömer att det är relevant att kontrollera hur många kränkingsärenden mot barn som anmäls, hanterats och åtgärdats under året samt att de hanterats på rätt sätt.</p>	<p> Klart</p> <p>Under perioden 2023 har cirka 118 incidenter inom förskolan rapporterats.</p> <p>Den övergripande incidentrapporteringshanteringen inom förskolan har förbättrats under året genom förtydligande av rutiner och kompetenshöjande insatser lokalt. Detta arbete fortsätter även kommande läsår och förstärks genom en kommungemensam mall för plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, för förskolor i egen regi.</p> <p>I årets resultat går att utläsa att flertalet av de inrapporterade incidenterna skett mellan barn-barn i den fria leken samt vid övergångar. Några ärenden omfattar händelser vuxen-barn, vilket medfört parallella utredningar i strukturstödet samt via KIA och HR, för insatser och beslut om arbetsrättsliga åtgärder. Incidentrapportereringen under året visar att det inte finns några anmälda incidenter rapporterade inom vissa förskoleområden. Det betyder inte nödvändigtvis att det inte har skett incidenter utan tyder på att det har funnits en okunskap i arbetslagen om hur incidenter ska rapporteras i systemen. Efter ledningsgruppernas genomgångar av strukturstödets e-tjänster våren 2023, kan vi se en viss förbättring i verksamheterna gällande hanteringen av kränkingsärenden/incidentrapporter. I förskolornas egna PDK- dokument (Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling) har några förskolor lyft in prioriterade utvecklingsåtgärder för att höja medarbetarnas kompetens i arbetet med att förebygga incidenter och kränkande behandling.</p> <p>En av insatserna under 2023 har varit att skapa en ny mallstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet för att öka likvärdighet, måluppfyllelse och kvalitet samt bilda en röd tråd mellan olika nivåer i förskolans organisation. Arbetet med utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) fortsätter med olika insatser under kommande läsår.</p> <p>Av skollagen och diskrimineringslagen framgår vikten av att huvudmannen har utvecklade rutiner för hur misstanke om kränkande behandling, diskriminering och trakasserier ska hanteras inom verksamheten. Barn- och utbildningsförvaltningen har i samarbete med kommunstyrelsens förvaltning utvecklat ett digitalt strukturstöd för arbetet. Förvaltningen följer kontinuerligt upp ärenden i det digitala strukturstödet och återkopplar till verksamheterna i såväl enskilda individärenden som genom utbildningsinsatser rörande lagstiftning, uppdrag och konkret arbete.</p>